

القول: في الإحرام

١- احرام

والنظر في: مقدماته، وكيفيته، وأحكامه.

شامل مقدمات، كيّفية (چگونگی) و أحكام احرام است.

والمقدمات كلها مستحبة، وهي:

مقدمات

همگی مقدمات احرام مستحب و عبارت اند از:

توفير شعر رأسه من أول ذي القعدة إذا أراد التمتع، ويتأكد عند هلال ذي الحجة، وأن ينظف جسده، ويقص أظفاره، ويأخذ من شاربه، ويزيل الشعر عن جسده وإبطيه مطلياً، ولو كان قد أطلى أجزاء ما لم يمض خمسة عشر يوماً.

اگر قصد رفتن به حج تمتع را دارد از ابتدای ذی قعده موی سر خود را بلند نگه دارد و (اگر از ابتدای ذی قعده این کار را نکرد) تأکید شده است که از ابتدای ذی حجه این کار را انجام دهد. اینکه بدن خود را پاکیزه نماید، ناخن‌ها و سبیلش را کوتاه کند و موهای زاید بدن و زیر بغل را با مواد مخصوص از بین ببرد. چنانچه موهای زاید بدن را قبلًا با مواد مخصوص زدوده بوده و هنوز پانزده روز از آن زمان نگذشته باشد، نیازی به انجام دوباره این کار نیست.

والغسل للإحرام، وإن لم يجد ماء يتيم له. ولو اغتسل وأكل أو لبس ما لا يجوز للمحرم أكله ولا لبسه أعاد الغسل استحباباً. ويجوز له تقديم الميقات إذا خاف عوز الماء فيه، ولو وجده استحب له الإعادة. ويجزي الغسل في أول النهار ليومه، وفي أول الليل لليلة ما لم ينم. ولو أحرم بغير غسل أو صلاة ثم ذكر تدارك ما تركه وأعاد الإحرام.

(مستحب است) برای احرام غسل و اگر آب نیافت تیمم نماید. اگر غسل نمود و سپس چیزی خورد یا پوشید که خوردن یا پوشیدنش برای مُحْرِم جایز نیست، مستحب است دوباره غسل نماید. اگر بترسد که (در محل میقات) آب پیدا نکند می‌تواند پیش از رسیدن به میقات غسل کند و اگر در میقات آب پیدا کرد مستحب است دوباره غسل کند. غسلی که ابتدای روز انجام می‌شود برای آن روز و غسلی که ابتدای شب انجام می‌شود اگر نخوابد برای آن شب کفایت می‌کند. اگر بدون غسل کردن یا بدون نمازخواندن احرام ببند و بعد یادش بیاید (مستحب است) غسل کند یا نمازی را که فراموش کرده بهجا آورده، دوباره احرام ببندد.

وأن يحرم عقيب فريضة الظهر أو فريضة غيرها، وإن لم يتحقق صلى للإحرام ست ركعات وأقله ركعتان، يقرأ في الأولى: (الحمد) و (قل يا أيها الكافرون)، وفي الثانية: (الحمد) و (قل هو الله أحد). ويوقع نافلة الإحرام تبعاً له - ولو كان وقت فريضة - مقدماً للنافلة ما لم تتضيق الحاضرة.

همچنین مستحب است بعد از نماز واجب ظهر و یا نماز واجب دیگر احرام ببندد و اگر زمان نماز واجب نرسیده بود برای احرام بستن شش رکعت و یا حداقل دو رکعت نماز بهجا آورد که در رکعت اول آن سورة حمد و کافرون و در رکعت دوم حمد و توحید را می خواند. بعد از احرام بستن دو رکعت نماز مستحبی مربوط به احرام را بهجا آورد و حتی اگر وقت نماز واجب بود و وقت شش تنگ نبود، ابتدا این نافله را بهجا آورد.

وأما كيفيته:

چگونگی احرام

فيشتمل على واجب ومندوب، فالواجبات ثلاثة:

شامل اعمال واجب و مستحب است.

واجبات احرام

سه مورد است.

الأول: النية، وهو أن يقصد بقلبه إلى أمور أربعة: ما يحرم به من حج أو عمرة متقرباً، ونوعه من تمنع أو قران أو إفراد، وصفته من وجوب أو ندب، وما يحرم له من حجة الإسلام أو غيرها. ولو نوى نوعاً ونطق بغيره عمل على نيته، ولو أخل بالنية عمداً أو سهواً لم يصح إحرامه. ولو أحرم بالحج وال عمرة وكان في أشهر الحج أو غيرها بطل ولزمه تجديد النية والإحرام. ولو قال: كإحرام فلان وكان عالماً بماذا أحرم صح، وإذا كان جاهلاً بطل إحرامه.

أول: نيت

نيت يعني چهار مورد را از قلب خود بگذراند: اينکه احرامش برای حج یا عمره با قصد قربت باشد، نوع حج را مشخص کند که تمنع است یا قران یا إفراد، اينکه واجب است یا مستحب و درنهایت اينکه برای حجه الاسلام احرام می بندد یا حجی دیگر.

چنانچه نوع خاصی از حج را نیت کند اما حج دیگری غیر از آنچه در نیت داشته است به زبان آورد، بر اساس نیتش عمل کند و چنانچه عمداً یا سهواً در نیتش خللی وارد نماید احرامش صحیح نیست. چنانچه برای حج و عمره با یک نیت احرام ببندد -چه در ماههای حج باشد و یا در غير ماههای حج- احرامش باطل است و باید از نو نیت کند

و احرام بینند. اگر (در نیتش) بگوید: «مانند احرام فلانی» و می‌دانست آن شخص برای چه نوع حجی احرام بسته، احرامش صحیح است، ولی اگر نمی‌دانست احرام آن شخص برای چه نوع حجی بوده، احرامش باطل است.

الثاني: التلبيات الأربع، فلا ينعقد الإحرام لتمعن ولا لفرد إلا بها، أو الإشارة للأخرس مع عقد قلبه بها. والقارن بالخيار إن شاء عقد إحرامه بها، وإن شاء قلد أو أشعار، وبأيهمما بدأ كان الآخر مستحبًا.

دوم: لبیک‌های چهارگانه

اگر برای حج تمتع یا افراد این لبیک‌ها گفته نشود احرام منعقد نمی‌شود.^(۱) فرد لال باید با اشاره، لبیک‌ها را از قلبش بگذراند. کسی که می‌خواهد برای حج قران محرم شود (قارن) می‌تواند برای محرم شدن لبیک‌های چهارگانه را بگوید یا تقلید یا اشعار^(۲) را انجام دهد و هر کدام از این دو کار را که انجام دهد، انجام دیگری مستحب می‌شود.

وصورتها أن يقول: (لَبِيكَ اللَّهُمَّ لَبِيكَ، لَبِيكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبِيكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمَلْكَ لَكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ). ولو عقد نية الإحرام ولبس ثوبيه ثم لم يلب، وفعل ما لا يحل للمحرم فعله لم يلزمـه بذلك كفارة إذا كان ممتعـاً أو مفرداً، وكذا لو كان قارناً ولم يشعر ولم يقلـ.

روش گفتن لبیک‌ها به این ترتیب است که بگوید:

(لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبِيكَ، لَبِيكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبِيكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمَلْكَ لَكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ).

اگر نیت احرام کند و (دو تکه) لباسش را پوشد ولی لبیک نگفته باشد و یکی از محرمات احرام را انجام دهد، چنانچه قصد حج تمتع یا افراد دارد و یا اگر قصد حج قران دارد اما هنوز اشعار یا تقلید انجام نداده است، کفاره‌ای بر ذمـه اش نخواهد بود.^(۳)

الثالث: لبس ثوبـيـ الإـحرـامـ، وهـماـ واجـبانـ، ولا يـجـوزـ لـبسـهـ فيـ الصـلاـةـ. ويـجـوزـ الإـحرـامـ فيـ الـحرـيرـ للـنسـاءـ، ويـجـوزـ أنـ يـلـبسـ المـحرـمـ أـكـثـرـ مـنـ ثـوـبـيـنـ، وـأـنـ يـبـدـلـ ثـيـابـ إـحرـامـهـ، فـإـذـاـ أـرـادـ الطـوـافـ فـالـأـفـضـلـ أـنـ يـطـوـفـ فـيـهـماـ. وـإـذـاـ لـمـ يـكـنـ مـعـ إـلـنـسـانـ ثـوـبـاـ إـحرـامـ، وـكـانـ مـعـهـ قـبـاءـ جـازـ لـبسـهـ مـقـلـوـبـاـ بـأـنـ يـجـعـلـ ذـيـلـهـ عـلـىـ كـتـفـيـهـ.

سوم: پوشیدن دو (تکه) لباس احرام؛ که پوشیدن این دو لباس واجب است. لباس‌هایی که پوشیدنش برای نماز جایز نیست برای احرام نیز جایز نیست. مُحرـمـشـدـنـ باـ پـارـچـهـ حـرـيرـ بـرـايـ بـانـوانـ جـايـزـ استـ. پـوشـيـدـنـ بـيـشـ اـزـ دـوـ (تـکـهـ) لـباـسـ یـاـ عـوـضـ کـرـدـنـ لـباـسـ اـحرـامـ بـرـايـ مـُحرـمـ جـايـزـ استـ. وقتـیـ خـواـستـ طـوـافـ کـنـدـ بـهـتـرـ استـ باـ هـمـانـ دـوـ لـباـسـیـ کـهـ

1- احرام منعقد نمی‌شود، یعنی از ابتدا احرامی وجود نداشته است. (مترجم)

2- تقلید: کفش‌هایی را که با آن‌ها نماز خوانده، به گردن قربانی بیاویزد و این کار برای شتر، گاو و گوسفند است؛ و اشعار یعنی اینکه کوهان شتر را از سمت راست بشکافد و صورت شتر را به خونش آغشته نماید و اشعار فقط برای شتر است. (مترجم)

3- زیرا چنین شخصی هنوز مُحرـمـ بهـ حـسـابـ نـمـیـ آـیـدـ. (مـترجمـ)

ابتدا احرام بسته بود طوافش را انجام دهد. چنانچه دو لباس احرام همراهش نبود و قبا به همراه داشت جایز است آن را برعکس کرده (به این صورت که پایین قبا را روی دو کتفش قرار دهد) به عنوان لباس احرام استفاده نماید.

و أما أحکامه، فمسائل:

أحكام احرام:

پنج مسئله:

الأولى: لا يجوز لمن احرم أن ينشأ إحراماً آخر حتى يكمل أفعال ما أحرم له، فلو أحرم ممتعاً ودخل مكة وأحرم بالحج قبل التقصير ناسياً لم يكن عليه شيء، وإن فعل ذلك عامداً بطلت عمرته فصارت حجة مبتولة.

اول: کسی که احرام بسته جایز نیست احرام جدیدی ببندد تا اینکه اعمال احرام اول را به پایان برساند؛ پس اگر برای حج تمتع احرام بست و وارد مکه شد و پیش از اینکه تقصير انجام دهد، از روی فراموشی برای حج احرام ببندد، چیزی بر عهده اش نیست، اما اگر این کار را از روی عمد انجام دهد عمره اش باطل است و حج او از عمره منقطع می گردد.

الثانية: لو نوى الأفراد ثم دخل مكة جاز أن يطوف ويسعى ويقصر و يجعلها عمرة يتمتع بها.

دوم: اگر نیت حج افراد کند سپس وارد مکه شود، جایز است طواف کند و سعی انجام داده، تقصير نماید و این اعمال را به عنوان عمرة تمتع قرار دهد.

الثالثة: إذا أحرم الولي بالصبي جرده من فخ، وفعل به ما يجب على المحرم وجبه ما يجتبه. ولو فعل الصبي ما يجب به الكفارة لزم ذلك الولي في ماله، وكل ما يعجز عنه الصبي يتولاه الولي من تلبية وطواف وسعى وغير ذلك. ويجب على الولي الهدي من ماله أيضاً. وإذا كان الصبي مميزاً جاز أمره بالصوم عن الهدي، ولو لم يقدر على الصيام صام الولي عنه مع العجز عن الهدي.

سوم: وقتی ولی برای کودک احرام می بندد باید در سرزمین فخ، لباس های دوخته شده و زیور آلات او را از تنفس بیرون بیاورد و آنچه بر مُحرم واجب است (به کودک القا کند تا کودک انجام دهد) و او را از آنچه مُحرم باید دوری کند دور نماید. چنانچه کودک، عملی که به واسطه آن کفاره واجب می شود انجام دهد، کفاره اش بر ولی واجب است و باید از مال خودش پرداخت کند و هر عملی را که کودک از انجام آن ناتوان باشد (مثلًاً لیک گفتن، طواف، سعی و...) باید ولی به جای او انجام دهد. همچنین بر ولی واجب است قربانی را از مال خودش تهیه نماید. اگر کودک

ممیز بود جایز است به او امر کند به جای قربانی روزه بگیرد و اگر کودک توانایی روزه گرفتن را نداشت و ولی هم نمی‌توانست قربانی تهیه کند به جای کودک روزه بگیرد.

الرابعة: إذا اشترط في إحرامه أن يحله حيث حبسه ثم أحصر تحل، ولا يسقط الهدي. وفائدة الاشتراط جواز التحل عند الاحصار.

چهارم: اگر هنگام احرام بستن شرط کند که در صورت به وجود آمدن مانع برای ادامه اعمال حج، از احرام خارج شود سپس این اتفاق رخدید، از احرام خارج می‌گردد، البته قربانی از عهده‌اش ساقط نمی‌شود. فایده این شرط این است که در صورت به وجود آمدن مانع (غیرقابل اجتناب) خروج از احرام جایز می‌شود.

الخامسة: إذا تحل المحسور لا يسقط الحج عنه في القابل إن كان واجباً، ويسقط إن كان ندباً.

پنجم: هنگامی که مانع برای ادامه اعمال حج پیش آمد و فرد از احرام خارج شد، اگر حجش واجب بوده است باید در سال‌های آینده دوباره حج بهجا آورد و چنانچه حج مستحبی بوده از عهده‌اش ساقط می‌شود.

والمندوبات: رفع الصوت بالتلبية للرجال، وتكرارها عند نومه واستيقاظه، وعند علو الأكمام ونزول الاهضام، فإن كان حاجاً فإلى يوم عرفة عند الزوال، وإن كان معتمراً بمتعة فإذا شاهد بيوت مكة، وإن كان بعمره مفردة كان مخيراً في قطع التلبية عند دخول الحرم، أو مشاهدة الكعبة.

مستحبات احرام: مردها برای گفتن لبیک‌ها صدای خود را بالا ببرند. (مستحب است) لبیک‌ها را هنگام خواب و بیدار شدنش و یا قرار گرفتن بر فراز بلندی و در سرزمین‌های پست تکرار نماید. اگر برای حج احرام بسته است تا ظهر شرعی⁴ روز عرفه و اگر برای عمرة تمتّع احرام بسته، وقتی خانه‌های مکه را دید لبیک گفتن را قطع کند و چنانچه برای عمرة مفردة احرام بسته، می‌تواند هنگام وارد شدن به حرم یا هنگام مشاهدة خانه کعبه لبیک گفتن را قطع نماید.

ويرفع صوته بالتلبية إذا حج على طريق المدينة إذا علت راحلته البيداء، فإن كان راجلاً فحيث يحرم. ويستحب التلفظ بما يعزم عليه والاشترط أن يحله حيث حبسه، وإن لم يكن حجة فعمرة، وأن يحرم في الثياب القطن وأفضله البيض. وإذا أحرم بالحج من مكة رفع صوته بالتلبية إذا أشرف على الأبطح، وأن يرفع صوته بالشهادات الأربع، لله بالوحدانية، ولرسول بالرسالة، ولعلي والأئمة بالولاية، ولالمهدي والمهديين بالهداية.

(مستحب است) اگر از راه مدینه به حج می‌رود هنگامی که مرکبیش در میانه صحراء قرار گرفت با صدای بلند لبیک بگوید و اگر پیاده بود از محل احرامش این کار را انجام دهد. مستحب است نیتش را بزرگ آورد؛ همچنین

4- ظهر شرعی، وقت اذان است. (مترجم)

مستحب است شرط کند در صورت رخدادن مانع از ادامه اعمال حج، از احرام خارج شود و مستحب است شرط کند اگر از حج منع شد عمره به حج آورد. (مستحب است) لباس احرامش از جنس پنبه و بهتر است رنگش سفید باشد. (مستحب است) اگر از مکه مُحرم شد هنگامی که به ابطح رسید با صدای بلند لبیک بگوید. مستحب است شهادت‌های چهارگانه را با صدای بلند ادا نماید: شهادت به یگانگی خداوند، رسالت پیامبر(ص)، ولایت علی و ائمه(ع) و هدایت مهدی و مهدیین(ع).

ویلحق بذلك ترک الإحرام:

کارهایی که در حالت احرام ترک می‌شوند:

وهي محرمات ومكروهات، فالمحرمات هي:

محرمات و مكروهات، که محرمات، بیستویک مورد است:

الأول: صيد البر اصطياداً أو أكلأً ولو صاده محل، وإشارة ودلالة، وإغلاقاً وزبحاً. ولو ذبحه كان ميتة حراماً على المحل والمحرم، وكذا يحرم فرخه وببيضه. والجراد في معنى الصيد البري. ولا يحرم صيد البحر وهو ما يبيض ويفرخ في المياه.

اول: شکار جانداران خشکی - چه به قصد شکار و چه برای خوردن - حتی اگر شخصی که در احرام نیست آن را شکار کرده باشد و اشاره و راهنمایی به صیاد و بستن و ذبح حیوان شکار شده. اگر حیوان را ذبح کند مردار محسوب می‌شود که (خوردن آن) برای محل و مُحرم حرام است؛ جوجه و تخم آن حیوان نیز حرام خواهد بود. ملخ نیز در زمرة جانداران خشکی است؛ اما شکار و صید حیوانات آبی (که در آب تخم‌گذاری می‌کنند یا بچه می‌زنند) حرام نیست.

الثاني: والنساء وطلياً وليس بشهوة، وعقداً لنفسه ولغيره، وشهادة على العقد وإقامة ولو تحملها محلاً ولا بأس به بعد الإحلال، وتقبيلاً ونظراً بشهوة، وكذا الاستمناء.

دوم: ارتباط با زنان، چه به صورت نزدیکی و لمس با شهوت باشد و چه عقد کردن برای خود یا دیگری و چه شهادت بر عقد و اجرای عقد. اگر این کار را محل (کسی که محرم نیست) انجام دهد (یعنی محل، محرم را به عقد کسی یا کسی را به عقد او دریاورد)، بعد از خروج از احرام اشکالی نخواهد داشت. بوسیدن و نگاه کردن با شهوت و همچنین استمنا^(۵) حرام است.

5- اینکه کسی با خود کاری کند که منی از او خارج شود. (مترجم)

دو نکته:

أولاً: إذا اختلف الزوجان في العقد فادعى أحدهما وقوعه في الإحرام وأنكر الآخر فالقول قول من يدعى الإحلال، لكن إن كان المنكر المرأة كان لها نصف المهر، لاعترافه بما يمنع من الوطء.

نکته اول: اگر زوجین در عقد با یکدیگر اختلاف کنند و یکی از آن دو مدعی شود که عقد در حال احرام واقع شده و دیگری انکار نماید، حرف کسی پذیرفته است که ادعای وقوع عقد در خارج از احرام را دارد. اگر زن منکر بوده باشد فقط نصف مهریه حق اوست، زیرا مرد به چیزی اعتراف کرده که مانع دخول (نژدیکی) است.

ثانياً: إذا وكل في حال إحرامه فأوقع، فإن كان قبل إحلال الموكل بطل، وإن كان بعده صح. ويجوز مراجعة المطلقة الرجعية، وشراء الإماماء في حال الإحرام.

نکته دوم: اگر کسی در حال احرام، وکیل بگیرد و ایقاع (طلاق راجاری) نماید، اگر قبل از اینکه موکل (وکیل گیرنده) از احرام خارج شود طلاق جاری گردد عقد باطل است و اگر بعد از خروج از احرام بوده باشد صحیح است. رجوع به همسر مطلقة رجعی و نیز خریدن کنیز در حال احرام جایز است.

الثالث: والطيب على العموم ما خلا خلوق الكعبة (وهو ما عطر به البيت أوكسوتة أو ما حمله هو ليغطّر به البيت) ولو في الطعام. ولو اضطر إلى أكل ما فيه طيب، أو لمس الطيب قبض على أنفه.

سوم: [استعمال واستنشاق] بوی خوش به طور کلی - حتی اگر در غذا باشد - به جز خوشبوکننده کعبه (چیزی که خانه خدا و یا پوشش‌هایش را با آن عطرآگین می‌کنند و یا چیزی که خود حاجی برای خوشبوکردن خانه کعبه به همراه دارد). اگر مجبور شود چیزی را که در آن بوی خوش به کار رفته است بخورد یا چیز دارای بوی خوش را المنس کند باید بینی اش را بگیرد.

الرابع: ولبس المخيط للرجال، ويجوز للنساء لبس المخيط اضطراراً واحتياراً. ويجوز لبس السراويل للرجل إذا لم يجد إزاراً، وكذلك لبس طيلسان له أزرار، لكن لا يزره على نفسه.

چهارم: پوشیدن لباس دوخته شده برای مردان؛ ولی برای زنان چه در حال اضطرار و چه در حال اختیار جایز است.

برای مرد پوشیدن شلوار جایز است البته اگر إزار (دامان لباس احرام) نیابد؛ همچنین پوشیدن طیلسانی (نوعی بالاپوش ضخیم و بدون آستین) که دکمه هم دارد جایز است، البته نباید دکمه‌هایش را بینند.

الخامس: والاكتحال بالسود وبما فيه طيب، ويستوي في ذلك الرجل والمرأة.

پنجم: سُرمهه کشیدن با سیاهی و با چیزهایی که بوی خوش در آن بکار رفته است؛ وزن و مرد در این حکم مساوی‌اند.

السادس: وكذا النظر في المرأة، ويجوز إذا لم يكن للزينة.

ششم: نگاه کردن در آینه؛ اما اگر برای تزیین و آرایش نباشد جایز است.

السابع: والفسوق وهو الكذب.

هفتم: فسوق؛ يعني همان دروغ.

الثامن: والجدال: وهو قول: لا والله، وبلى والله.

هشتم: جدال؛ يعني گفتن: «نه به خدا» (لا والله) و «آری به خدا» (بلى والله).

التاسع: وقتل هوام الجسد حتى القمل، ويجوز نقله من مكان إلى آخر من جسده، ويجوز إلقاء القراد والحلم.

نهم: كشن حشرات موذى حتى شپش؛ اما می‌تواند آن را از بدنش به مکان دیگری منتقل کند و می‌تواند گنه (کوچک و بزرگ) را از روی خود پایین بیندازد.

العاشر: ويحرم لبس الخاتم للزينة ويجوز للسنة، ولبس المرأة الحلي للزينة، ولا بأس بما كان معتاداً لها، لكن يحرم عليها إظهاره حتى لزوجها.

دهم: انگشت کردن به نیت زینت حرام است ولی برای سنت (استحباب) جایز است؛ همچنین اینکه زن زینت‌آلات را به نیت زیبایی بپوشد (جایز نیست)، ولی به اندازه معمول برایش اشکالی ندارد، اما نشان دادن آن به دیگران -حتی به شوهرش- بر او حرام است.

**الحادي عشر: واستعمال دهن فيه طيب محرم بعد الإحرام، وقبله إذا كان ريحه يبقى إلى الإحرام.
وكذا ما ليس بطيب - اختياراً - بعد الإحرام، ويجوز اضطراراً.**

یازدهم: استعمال روغنی که در آن بوی خوش باشد -پس از محروم شدن- حرام است و نیز پیش از احرام اگر بوبیش تا احرام باقی بماند؛ همچنین استعمال روغنی که خوشبو نیست -پس از احرام بستن- در حال اختيار جایز نیست اما در حالت اضطرار جایز است.

الثاني عشر: وإزالة الشعر قليله وكثيرة، ومع الضرورة لا أثم.

دوازدهم: زدودن مو -چه کم باشد و چه زیاد- اما در حال ضرورت گناهی محسوب نمی شود.

الثالث عشر: وتغطية الرأس، ولو غطى رأسه ناسياً ألقى الغطاء واجباً، وجدد التلبية استحباباً، ويجوز ذلك للمرأة.

سيزدهم: پوشاندن سر. اگر از روی فراموشی سر خود را بپوشاند واجب است پوشش سرش را پایین بیندازد و مستحب است تلبیه (لبیک‌ها) را دوباره تکرار کند. پوشش سر برای زن جایز است.

الرابع عشر: والتظليل محرم عليه سائراً نهاراً، ولو اضطر لم يحرم. ولو زامل عليلاً أو امرأة اختص العليل والمرأة بجواز التظليل. ويجوز التظليل طائراً (من يركب الطائرة)، ويُحرم في الطائرة إذا مرت بالميقات ولا يضره التظليل.

چهاردهم: در روز زیر سایه متحرك رفتن بر مرد حرام است، اما اگر مجبور شده باشد حرام نیست. اگر همراه او یک مریض یا یک زن باشد فقط آن مریض یا زن می‌تواند زیر سایه متحرك حرکت کند. زیر سایه بودن در حال پرواز (برای کسی که سوار هواپیما شود) جایز است؛ اگر در حال عبور از میقات در هواپیما محرم شود، زیر سایه بودن مشکلی برایش ایجاد نمی‌کند.

الخامس عشر: وإخراج الدم إلا عند الضرورة، وكذا حك الجلد المفضي إلى إدمائه، وكذا في السواك المفضي إلى إدمائه.

پانزدهم: خارج کردن خون از بدن (مگر در صورت وجود ضرورت) و نیز خاراندن پوست به حدی که سبب شود خون از آن خارج شود و همچنین مسوак زدنی که باعث خونریزی شود جایز نیست.

السادس عشر: وقص الأظفار.

شانزدهم: گرفتن ناخن.

السابع عشر: وقطع الشجر والخشيش، إلا أن ينبت في ملكه.

هفدهم: قطع درختان و کندن علف‌ها، مگر اینکه در ملک شخصی اش روییده باشد.

الثامن عشر: وتغسيل المحرم لو مات بالكافور.

هجدهم: غسل دادن مُحرِّمٍ كه در حال احرام مرده باشد با كافور.

الحادي عشر: ولبس السلاح لغير الضرورة.

نوزدهم: همراه داشتن سلاح در غير از موارد ضروری.

العشرون: والارتماس، أي رمس تمام الرأس في الماء.

بيستم: فرورفتن تمام سر در آب (كه به آن ارتماس می‌گويند).

الحادي والعشرون: وستر ظاهر القدم، فإن أضطر جاز.

بيست و يكم: پوشاندن روی پا،⁽⁶⁾ اما اگر مجبور شود جائز است.

والمكروهات هي: الإحرام في الثياب المصبوغة بالسواد والعصفر وشبهه، ويتأكد في السواد، والنوم عليها، وفي الثياب الوسخة وإن كانت طاهرة، ولبس الثياب المعلمة، واستعمال الحنا للزينة، وكذا للمرأة ولو قبل الإحرام إذا قارنته، والنقاب للمرأة، ودخول الحمام، وتدعيلك الجسد فيه، وتلبية من يناديها، واستعمال الرياحين.

مكروهات:

احرام در لباس سیاه‌رنگ، زردرنگ و نظایر آن کراحت دارد و این کراحت برای رنگ سیاه بیشتر است؛ همچنین در مورد خوابیدن روی آن (لباس سیاه). پوشیدن لباس آلوده حتی اگر پاک (طاهر) باشد. پوشیدن لباس علامت‌دار. به کار بردن حنا برای زینت؛ و همچنین (استفاده از حنا) برای زن مکروه است حتی اگر پیش از احرام باشد، البته اگر به احرام متصل شود. نقاب و روپنه برای زن. ورود به حمام و کیسه کشیدن بدن در حمام. به کار بردن کلمه «لیک» برای پاسخ دادن به صدای کسی که او را صدا بزند. استشمام گل‌ها و گیاهان خوشبو.

خاتمة :

خاتمه:

كل من دخل مكة وجب أن يكون محramaً، إلا من يكون دخله بعد إحرامه قبل مضي شهر، أو يتكرر كالحطاب والحشاش. ومن دخلها لقتال جاز أن يدخل محللاً، كما دخل النبي (ص) عام الفتح عليه المغر.

6 - مثل اينكه كفشه يا جوراب پوشد. (مترجم)

هرکس که وارد مکه می‌شود باید محرم باشد، مگر کسی که پیش از گذشتن یک ماه از احرامش دوباره وارد مکه گردد، یا کسی که این کار را بارها تکرار می‌کند مثل هیزمشکن و خارگن. هرکس برای پیکار وارد آن شود می‌تواند به صورت مُحِل (بدون احرام) وارد گردد، همان‌طور که پیامبر (ص) در سال فتح مکه وارد آنجا شد درحالی‌که «کلاه‌خود» بر سر داشت.

وإِحْرَامُ الْمَرْأَةِ كَإِحْرَامِ الرَّجُلِ إِلَّا فِيمَا اسْتَثْنَيْنَا. وَلَوْ حَضَرَتِ الْمَيَقَاتُ جَازَ لَهَا أَنْ تَحْرِمَ وَلَوْ كَانَتْ حَائِضًا، لَكِنْ لَا تَصْلِي صَلَةُ إِلَّا حِرَامٍ. وَلَوْ تَرَكَتِ الْإِحْرَامَ ظَنًّا أَنَّهُ لَا يَجُوزُ رَجْعُتُ إِلَى الْمَيَقَاتِ وَأَنْشَأَتِ الْإِحْرَامَ مِنْهُ، وَلَوْ مَنَعَهَا مَانِعٌ أَحْرَمَتْ مِنْ مَوْضِعِهَا. وَلَوْ دَخَلَتِ مَكَّةَ خَرْجَتْ إِلَى أَدْنَى الْحَلِّ، وَلَوْ مَنَعَهَا مَانِعٌ أَحْرَمَتْ مِنْ مَكَّةَ.

احرام زن مانند احرام مرد است، بهجز آنچه برای زنان استثنای کردیم. اگر زن در میقات حاضر شد می‌تواند محرم شود -حتی اگر حائض باشد- اما نماز احرام نمی‌خواند. اگر زن حائض به گمان اینکه مجاز نیست، محرم نشود، باید به میقات بازگشته، از میقات محرم شود و اگر مانعی برایش به وجود آمد از همانجا که هست محرم می‌شود. اگر به مکه وارد شده باشد باید به نزدیک‌ترین مکان خروج از احرام برود و باز اگر مانعی برایش پیش آمد از همان مکه محرم می‌گردد.